

UCHWAŁA Nr XII/83/15
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA
z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Rawa Mazowiecka na rok 2016

Na podstawie art. 7 ust.1 pkt 5, art. 18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015r., poz. 1515 i poz. 1890) oraz art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015r., poz. 1286 i poz.1916) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012r., poz.124 z 2015r., poz.28 i poz. 875i poz. 1916)

Rada Miasta Rawa Mazowiecka, uchwała co następuje:

§ 1. Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Rawa Mazowiecka na rok 2016, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Rawa Mazowiecka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą od dnia 1 stycznia 2016r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA

Zbigniew Sienkiewicz
Zbigniew Sienkiewicz

**Załącznik do uchwały nr XII/83/15
Rady Miasta Rawa Mazowiecka
Z dnia 29 grudnia 2015 r.**

Miejski Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii dla Miasta Rawa Mazowiecka
na rok 2016

Rawa Mazowiecka, grudzień 2015

TREŚĆ DOKUMENTU

Część I

Podstawa prawna programu.

Część II

Mapa problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Miasta Rawa Mazowiecka.

1. Stopień nasilenia problemów związanych z sięganiem po substancje psychoaktywne oraz posiadane zasoby ludzkie i instytucjonalne w zakresie rozwiązywania tych problemów.
2. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Część III

Przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkotykowym na terenie Miasta

1. Cele programu.
2. Główne kierunki działań oraz planowane do realizacji zadania.
3. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Realizatorzy Programu.

Część I

Podstawa prawna programu:

- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (Dz. U. z 2015, poz. 1286 z późn.zm);
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2012r, poz.124 z późn. zm.);
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. (Dz. U. z 2011 Nr 43, poz. 225, z późn. zm.);
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. (Dz. U. z 2015r., poz.1390);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, (Dz. U. z 2014r .poz.1118 z późn. zm.);
- Uchwała NR VII/45/15 Rady Miasta Rawa Mazowiecka z dnia 24 czerwca 2015r.w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania na terenie Miasta Rawa Mazowiecka miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urzędowy Województwa Łódzkiego z 2015r. poz. 2976).

Część II

Mapa problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Miasta

Jakość życia mieszkańców uzależniona jest między innymi od poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta. Według danych statystycznych Komendy Powiatowej Policji w Rawie Mazowieckiej w latach ujawniono na terenie powiatu rawskiego (brak danych dla samego Miasta) następującą ilość przestępstw:

L.p.	Rodzaje przestępstw i zjawisk patologicznych	Lata		
		2013	2014	2015
1.	Kierujący w stanie nietrzeźwym z terenu miasta Rawa Mazowiecka	283	110	76
2.	Kierujących pod wpływem środków narkotycznych z terenu miasta Rawa Mazowiecka	0	0	1
3.	Naruszenie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych na terenie miasta Rawa Mazowiecka	793	556	572
4.	Zatrzymani do wytrzeźwienia z terenu miasta Rawa Mazowiecka	82	136	87
5.	Nietrzeźwi doprowadzeni do miejsca zamieszkania	31	23	10
6.	Handel wyrobami alkoholowymi bez znaków akcyzy	0	1	0
7.	Handel wyrobami narkotycznymi	2	1	1
8.	Osoby nielegalnie handlujące alkoholem	2	2	2
9.	Ilość sprawców zakłócenia spokoju i porządku publicznego będących w stanie po spożyciu alkoholu	307	211	215
10.	Ilość sprawców zakłócenia spokoju i porządku publicznego będących w stanie po spożyciu środków narkotycznych	0	0	0
11.	Interwencje przeprowadzone w związku z przemocą w rodzinie w tym: - sprawca pod wpływem alkoholu - sprawca pod wpływem narkotyków			
		59	90	56
12.	Wnioski o leczenie skierowane do MKRPA w Rawie Mazowieckiej	33	6	5

1. Stopień nasilenia problemów związanych z sięganiem po substancje psychoaktywne oraz posiadane zasoby ludzkie i instytucjonalne w zakresie rozwiązywania tych problemów.

Działania planowane w Programie odwołują się do diagnozy przeprowadzonej w roku 2013 na populacji młodzieży rawskiej. Wnioski i implikacje z wykonanych badań sformułowano następująco:

- Problem kontaktów badanych dzieci i młodzieży z nikotyną nie jest znacząco rozpowszechniony. Jednak powinien niepokoić fakt, iż niemały odsetek młodych ludzi ma już za sobą pierwsze próby palenia papierosów i że w tej grupie znajdują się też osoby, które „wyszły” już z fazy eksperymentowania i wchodzi w fazę uzależnienia.
- Jak wynika z deklaracji młodych ludzi wiek inicjacji nikotynowej przypada na 12 rok życia.
- Alkohol jest najbardziej popularną używką w populacji badanych uczniów z terenu Miasta Rawy Mazowieckiej. Ponadto im starsza młodzież tym częściej deklaruje kontakt z alkoholem.

- Zjawisko rozpowszechnienia picia alkoholu jest zróżnicowane ze względu na płeć badanych osób. Badani uczniowie częściej niż badane uczennice deklarowali spożywanie jakiegokolwiek napoju alkoholowego.
- Duża część młodych ludzi pije w sposób wysoce ryzykowny, wypijając jednorazowo znaczne ilości alkoholowe, upijając się lub sięgając po alkohol relatywnie często.
- Młodzież najchętniej pijąc napoje alkoholowe sięga po piwo. Natomiast młodzież uczęszczająca do gimnazjum równie „chętnie” sięga również po wino oraz wódkę.
- Wraz z wiekiem widoczny jest wzrost liczby młodych osób sięgających po alkohol, wzrost ilości wypijanego przez nich alkoholu oraz coraz częstszy udział napojów wysokoprocentowych w strukturze spożycia napojów alkoholowych.
- Większość badanej młodzieży ma za sobą pierwszy kontakt z alkoholem. Wiek inicjacji alkoholowej u badanych osób przypada na 12-14 rok życia, choć z inicjacją mamy do czynienia również w okresie nauki w gimnazjum.
- Młodzi ludzie, nawet Ci należący do najmłodszej grupy wiekowej doświadczą już z powodu swojego picia określonych szkód i negatywnych konsekwencji.
- Występowanie konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholem częściej ma miejsce wśród starszej młodzieży niż w grupie uczniów młodszych. Zarówno liczba jak i rodzaj doświadczanych szkód rosną wraz z wiekiem badanych.
- Można powiedzieć, że pierwsze kontakty z napojami alkoholowymi czy też idącymi za spożywaniem alkoholu konsekwencjami mogą wynikać z łatwości dostępu do nich.
- Wśród młodych ludzi jest zbyt mała świadomość nt. substancji psychoaktywnych i ich skutków ubocznych.
- Przede wszystkim młodzi ludzie zażywają substancje legalne takie jak: napoje alkoholowe, tytoń czy też środki uspakajające lub nasenne (bez recepty od lekarza), a także nielegalne takie jak na przykład marihuana/haszysz. W mniejszym stopniu amfetaminę, kokainę, ecstazy oraz heroinę.
- Starsza młodzież ocenia swój dostęp do substancji psychoaktywnych – zwłaszcza nielegalnych – nieco wyżej niż młodsza.
- Badana młodzież orientuje się, u kogo można zaopatrzyć się w substancje psychoaktywne (narkotyki). Największy odsetek respondentów znających takie osoby znajduje się wśród najstarszej młodzieży.
- Część badanych uczniów zna rodzaj zażywanego narkotyku jednak spore grono ankietowanych deklaruje, że „nie wie”, co zażywa.
- Młodzi ludzie deklarują, że zażywają dopalaczy, aby „zabić” nudę, uciec od swoich problemów, odurzyć się czy też z czystej ciekawości. Ponadto zażywają dopalaczy, aby poczuć się wyluzowanym, spokojnym, aby dostać zastrzyk energii czy też nawet, aby przeżywać halucynacje.
- Niepokoić powinna sytuacja, kiedy to młodzi ludzie zażywają nieznanych im substancji psychoaktywnych pod wpływem rówieśników.
- Znajomi młodych ludzi zażywają zarówno legalne jak i nielegalne substancje psychoaktywne. Zarówno uczniowie szkół podstawowych jak i gimnazjum posiadają znajomych spożywających napoje alkoholowe, tytoń czy też środki uspakajające lub nasenne (bez recepty od lekarza) oraz zażywających marihuany/haszyszu, LSD, amfetaminy, crack, ekstazy, heroiny, klejów, sterydów anabolicznych.
- Wśród uczniów klas gimnazjalnych występuje większy odsetek młodych ludzi zażywających zarówno substancje legalne jak i nielegalne.
- Analizując wyniki badań można zauważyć, że wiedza uczniów w zakresie konsekwencji sięgania po używki jest niewystarczająca. Dotyczy to zarówno skutków palenia papierosów, jak i picia alkoholu czy sięgania po narkotyki.

- Wśród badanej młodzieży nieznaczna część badanych uczniów zadeklarowała gotowość zgłoszenia się ze swoimi problemami w zakresie używek i uzależnień do grona pedagogicznego.
- Im starsza młodzież tym mniejszy poziom zaufania do nauczycieli i mniejsza gotowość do szukania u nich pomocy w problemach związanych z używkami i uzależnieniami.
- W każdej grupie wiekowej badani uczniowie wskazywali, że zajęcia profilaktyczne się odbywały i prowadził je zarówno nauczyciel, jak i specjalista z zewnątrz.
- Wielu młodych ludzi wierzy w wiedzę grona pedagogicznego i uważa, że jest ona wystarczająca do rozmowy z uczniami na temat używek i uzależnień. Jednak część badanych uczniów neguje wiedzę nauczycieli dotyczącą omawianych zagadnień. Specjalistyczna wiedza przekazywana przez specjalistów z zewnątrz ma do odegrania bardzo ważną rolę w edukacji młodych ludzi.

Otrzymane dane pokazują, kiedy w wieku rozwojowym dzieci i młodzieży należy podejmować szczególnie intensywną pracę profilaktyczną. Jak wynika z otrzymanych danych profilaktykę alkoholową czy też nikotynową i narkotykową rozumianą, jako promowanie zdrowego stylu życia, a włączoną w szerszy program pracy wychowawczej, należy rozpoczynać w pierwszych latach nauki w szkole podstawowej.

Wyniki badań dotyczące skali problemów alkoholowych i narkotykowych w populacji dorosłych mieszkańców Rawy Mazowieckiej (grudzień 2010-analizę przeprowadzono dla czterech kategorii wiekowych: 18-29 lat, 30-39 lat, 40-49 lat oraz 50 lat i powyżej, osobno dla kobiet i mężczyzn):

- Liczbę osób nadużywających alkoholu na terenie miasta Rawa Mazowiecka szacuje się na ponad 21 procent ogółu dorosłych mężczyzn oraz mniej niż 5 procent dorosłych kobiet. Jak widać zdecydowaną większość w grupie osób nadużywających alkoholu stanowią mężczyźni. Zapewne też mężczyźni bardziej otwarcie przyznają się do nadużywania alkoholu, natomiast kobiety ukrywają własne problemy alkoholowe, jak i problemy alkoholowe w rodzinie.
- Z tej grupy należy wyodrębnić osoby z cechami uzależnienia od alkoholu, stanowiące przynajmniej 3% ogółu mieszkańców, przy czym problem ten dotyczy prawie cztery razy częściej mężczyzn. Zaskakująco wysokim okazał się odsetek 18-29-letnich mężczyzn, u których podejrzewać można rozwijające się lub już rozwinięte uzależnienie. Jednocześnie badania wykazały marginalny problem uzależnienia wśród kobiet. Zapewne problem uzależnienia wśród kobiet istnieje, jednak silne przekonania, że tego problemu nie można ujawniać, nawet jeśli istnieje całkowita anonimowość badania, wpłynęły zapewne na uzyskany obraz zjawiska. Co ciekawe otrzymane wyniki są w większym stopniu charakterystyczne dla konserwatywnych środowisk wiejskich niż miejskich.
- Grupami wiekowymi w populacji dorosłych najbardziej zagrożonymi występowaniem szkód wynikłych z picia są nie tylko grupy osób najstarszych ale także niestety również młodszych. Z tych ostatnich grup „rekrutować może się” w bliskiej przyszłości największy odsetek osób przekraczających granicę uzależnienia.
- Mieszkańcy Rawy Mazowieckiej dostrzegają problemy związane z nadużywaniem alkoholu lub uzależnieniem od alkoholu u członków najbliższej i dalszej rodziny, sąsiadów, znajomych z pracy. Problemy te dostrzega zdecydowana większość ankietowanych, zarówno mężczyzn, jak i kobiet.

- Zarówno kobiety, jak mężczyźni są skłonni częściej i łatwiej dostrzegać problemy alkoholowe u sąsiadów i kolegów w pracy, niż u członków własnej rodziny.
- Problem nadużywania przez dorosłych innych substancji zmieniających świadomość (np. leki uspokajające, narkotyki) jest znacznie mniej rozpowszechniony. W grupach najstarszych wiekowo praktycznie nie występuje (za wyjątkiem niewielkiego odsetka kobiet używających leków psychoaktywnych). Kilka do kilkunastu procent badanych w dwóch młodszych grupach wiekowych przyznało się do kontaktu z innymi substancjami psychoaktywnymi (marihuana, haszysz, amfetamina) ale były to w zasadzie incydenty eksperymentowania. Jest to wynik dość optymistyczny, w innych, podobnych terytorialnie i ludnościowo gminach, wskaźniki używania narkotyków przez dorosłych (głównie młodych dorosłych) są wyższe.
- Największa część mieszkańców Rawy Mazowieckiej ocenia problemy alkoholowe jako powszechnie występujące i poważne, wymieniając je w grupie najważniejszych lub bardzo ważnych problemów społecznych na gruncie lokalnym, choć zastanawiać musi relatywnie duża grupa mieszkańców nie dostrzegających tego problemu lub bagatelizujących problem.
- Mieszkańcy zdecydowanie wskazują na potrzebę prowadzenia działań zaradczych- rozwijania działalności placówki/placówek zajmujących się profesjonalną pomocą osobom uzależnionym i członkom ich rodzin oraz na konieczność prowadzenia zajęć profilaktycznych z młodzieżą.

Wnioski te skłaniają do refleksji nad możliwymi działaniami zapobiegawczymi, interwencyjnymi oraz terapeutycznymi. Z jednej strony oczywiste staje się wspieranie już istniejących miejsc lokalnej pomocy dla osób z problemem alkoholowym oraz narkotykowym oraz członków ich rodzin, poszerzanie oferty działań i dostosowywanie do potrzeb mieszkańców, chociażby w takich zakresach jak: dostępność czy kompleksowość pomocy. Sami dorośli wskazali też na potrzebę prowadzenia działań profilaktycznych, adresowanych do dzieci, młodzieży i młodych dorosłych. Ta profilaktyka należałoby objąć również rodziców-a więc samych badanych.

Bardzo ważnym elementem działań zapobiegawczych i interwencyjnych powinna być zakrojona na szeroką skalę edukacja społeczna. Nie chodzi tu wyłącznie o popularyzowanie wiedzy nt. uzależnień i sposobów pomagania osobom dotkniętym tym problemem. Chodzi także o przełamywanie wstydu, lęku, niekorzystnych stereotypów i sposobów myślenia, związanych z chorobą alkoholową, uzależnieniami od narkotyków i współuzależnieniem. Bardzo mocno akcentowanym w ostatnich latach problemem stają się tzw. uzależnienia behawioralne (od różnych czynności). Profilaktyka i terapia uzależnień behawioralnych wpisywane są w zadania Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Wśród uzależnień behawioralnych szczególną uwagę zwraca się na tzw. nowe media (komputer, internet, gry komputerowe, telewizja, tel. komórkowe) oraz hazard (głównie gry na automatach oraz gry w internecie).

Niewątpliwie też ogromne pole do działania mają tu służby prewencyjno-interwencyjne, takie jak: policja, straż miejska ośrodek pomocy społecznej i medyczne (pielęgniarki środowiskowe, lekarze). Istnieje zapewne potrzeba lepszej koordynacji działania w/w służb i instytucji.

2. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz narkotykowych.

W roku 2016 zakłada się wpływy w wysokości 375,000 złotych. Środki te stanowią przewidywane wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

W budżecie Miasta Rawa Mazowiecka na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przewiduje się kwotę 375.000 złotych.

Posiadane zasoby ludzkie oraz instytucjonalne:

Na terenie Miasta Rawa Mazowiecka świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej udzielają zakłady, które zawierają umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia:

- Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej.

W celu zaspokojenia potrzeb zdrowotnych mieszkańców Rawy Mazowieckiej ważną rolę odgrywa również działalność aptek:

- na terenie naszego miasta działa 7 aptek.

W Rawie Mazowieckiej funkcjonuje pięć instytucji kultury ośrodki kulturalne

Dostęp do ośrodków edukacji w Rawie Mazowieckiej zapewniają następujące placówki :

- szkoły podstawowe,
- gimnazja,
- przedszkola miejskie,
- niepubliczne przedszkola,
- szkoły ponadgimnazjalne,
- szkoły niepubliczne,
- Zespół Placówek Specjalnych.

Zaplecze sportowe

W Rawie Mazowieckiej funkcjonują ogólnodostępne obiekty sportowo-rekreacyjne działające :

- hale sportowe
- boiska sportowe
- kryta pływalnia
- zalew

Miasto zapewnia pełne zaplecze sportowe dla szkół, których organem prowadzącym jest Miasto Rawa Mazowiecka.

W Rawie Mazowieckiej instytucją pomagającą osobom i rodzinom, które utraciły zdolność samodzielnego radzenia sobie w trudnych sytuacjach jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS). Instytucja ta udziela pomocy w formie finansowej, rzeczowej, pracy socjalnej, poradnictwa prawnego i psychologicznego.

Ponadto instytucje, które mogą podejmować współpracę w zakresie realizacji programu:

- Biuro Rady Miasta Rawa Mazowiecka (Radni Miasta)
- Straż Miejska
- Powiatowy Urząd Pracy
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny i Nieletnich (zespół kuratorski)
- Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Rawie Mazowieckiej
- Rawskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego
- Rawsko-Mazowiecka Spółdzielnia Mieszkaniowa
- Powiatowa Komenda Policji
- Miejska Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Media lokalne
- Związki i Stowarzyszenia, w tym:
- Rawskie Stowarzyszenie Abstynenckie „Szansa”
- Stowarzyszenie „Pogotowie Rodzinne” im. Jolanty Fadeckiej
- Stowarzyszenie „Przymierze Rodzin” (Świetlica Środowiskowa)
- Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej
- Polski Związek Niewidomych – Koło Terenowe
- Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów dzieci Niepełnosprawnych „Dobro Dzieci”
- Fundacja „Obudźmy Nadzieję”
- Rodzinny Ośrodek Formacji Chrześcijańskiej Zgromadzenia Misjonarzy Krwi Chrystusa
- Kościoły

Część III

Przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkotykowym

1. Cele programu.

Głównym celem programu z jednej strony jest zmniejszenie rozmiarów problemów alkoholowych, a z drugiej zapobieganie powstawaniu nowych patologii. Ważnym celem jest także zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami.

2. Główne kierunki działań oraz planowane do realizacji zadania.

Przedstawione poniżej kierunki działań są zgodne z działaniami zaleconymi przez ustawodawcę oraz rekomendacjami Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wynikają również doświadczeń w realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na przestrzeni kilku ostatnich lat. Prowadzona ewaluacja realizowanych działań potwierdza, że były to działania potrzebne i dobrze przyjęte przez odbiorców. Dlatego też zarówno same założenia Programu, jak i ujęte w nim działania są w większości bardzo podobne do przyjętych w latach 2010-2014. Nowością jest podjęcie szerszych działań profilaktycznych w obszarze tzw. nowych uzależnień (behawioralnych)

Niewątpliwie podstawowym zadaniem, jakie realizować musi miasto jest nowoczesna i skuteczna profilaktyka. Powinna ona być ukierunkowana na:

- popularyzację wiedzy na temat uzależnień wśród mieszkańców miasta,
- regularną działalność profilaktyczną w szkołach (realizację sprawdzonych w kraju programów profilaktycznych),
- realizowanie działań profilaktycznych na poziomie interwencyjnym w odpowiedzi na konkretne potrzeby zgłaszane ze środowiska,
- stałą edukację rodziców, ukierunkowaną na wzmacnianie tzw. czynników chroniących młodzież przed uzależnieniami, w tym szczególnie więzi rodzic-dziecko oraz zwiększanie wiedzy i kształtowanie konstruktywnych postaw związanych z nowymi zagrożeniami,
- objęcie opieką dzieci i młodzież z rodzin z problemem alkoholowym oraz problemami innych uzależnień (poprzez działania profilaktyczne adresowane do tej grupy odbiorców),
- edukację osób związanych bezpośrednio z pomaganiem osobom dotkniętym problemem alkoholowym, narkotykowym, nowych uzależnień (członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagogów, nauczycieli, pracowników MOPS, policji, straży miejskiej, personelu medycznego),

- stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju osobistego, rozwijania zainteresowań (głównie dzieci i młodzieży, ale także dorosłych).
- promowanie zdrowego stylu życia (poprzez organizowanie powszechnych imprez kulturalno-sportowych).

Działania profilaktyczne, aby mogły być skuteczne muszą być długofalowe, powtarzalne, adekwatne do danej grupy odbiorców i prowadzone przez odpowiednio do tego przygotowane osoby.

Planowane działania profilaktyczne zawarte w programie będą odnosiły się nie tylko do sfery związanej z przeciwdziałaniem ryzykownym zachowaniom spowodowanym sięganiem po alkohol czy konkretne narkotyki przez mieszkańców miasta. Wynika to z faktu, że w nowoczesnych koncepcjach profilaktycznych podkreśla się, że na poziomie wczesnego zapobiegania podział na alkohol, narkotyki i tytoń nie ma uzasadnienia, bowiem mechanizmy i motywy sięgania po środki psychoaktywne są bardzo zbliżone.

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadaniem własnym gminy jest „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu” (art.4¹ ust 1 ustawy).

W szczególności zadania wskazane w ustawie a realizowane w ramach Miejskiego Programu obejmują :

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;

- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Planowane działania:

W Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 w celu realizacji zadań przewiduje się następujące działania:

Zadanie pierwsze.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz zagrożonych uzależnieniem

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

- 1) Dofinansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób z problemem uzależnień (w tym osób dotkniętych tzw. uzależnieniami behawioralnymi) i ich rodzin,
- 2) Dofinansowanie szkoleń osób zajmujących się pomocą terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych
- 3) Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w przedmiocie motywowania do leczenia oraz kierowania wniosków do sądu o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 4) Wnoszenie opłat do sądu za opinie w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie na badanie w celu ustalenia diagnozy uzależnienia od alkoholu;
- 5) Zakup materiałów oraz literatury fachowej;
- 6) Dofinansowanie kontraktu z NFZ celem poszerzenia oferty zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych, realizowanych przez Poradnię Leczenia Uzależnień;
- 7) Dofinansowanie wyjazdowych form terapii dla osób uzależnionych i członków ich rodzin;
- 8) Prowadzenie szkoleń dla osób podejmujących w ramach pełnionych zadań zawodowych lub społecznych, funkcje interwencyjne, informacyjne oraz pomocowe wobec osób uzależnionych, zagrożonych uzależnieniem a także członków ich rodzin (np. przedstawiciele Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy MOPS, KPP Policji, Straży Miejskiej, personel medyczny, członkowie lokalnych organizacji pozarządowych).
- 9) Pomoc rehabilitacyjną dla osób uzależnionych.

Zadanie drugie.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub problemy uzależnień narkotykowych i behawioralnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w tym w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Wspieranie działalności świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych,
- 2) Finansowanie dyżurów psychologów w Urzędzie Miejskim,

- 3) Dofinansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą,
- 4) Wspieranie działalności grupy samopomocowej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- 5) Prowadzenie programów dla rodziców w formie warsztatów umiejętności rodzicielskich przygotowujących rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy,
- 6) Finansowanie szkoleń dla przedstawicieli grup zawodowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, w tym z zakresu procedury "Niebieskie Karty",
- 7) Inicjowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym oraz stała współpraca w ramach realizacji zadań Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- 8) Wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie pomocy w zapewnieniu ofiarom przemocy z rodzin z problemem alkoholowym schronienia w sytuacjach kryzysowych,
- 9) Wspieranie działalności lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie świadczenia pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom dotkniętym problemem narkomanii,
- 10) Organizowanie letnich obozów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą w rodzinie,
- 11) Organizowanie lokalnych dni trzeźwości oraz nabożeństw trzeźwościowych z udziałem specjalistów i członków wspólnot AA, AL.-Anon i AL.-Ateen,
- 12) Pomoc w organizowaniu konstruktywnych form spędzania czasu wolnego osobom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą w rodzinie oraz rodzin dotkniętych inną dysfunkcją.

Zadania wynikające wprost z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, zostały określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zadanie trzecie.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

- 1) Wspieranie działalności świetlic, realizujących zajęcia profilaktyczno – wychowawcze dla dzieci z grup ryzyka (rodziny niewydolne wychowawczo, rodziny rozbite , prowadzenie zajęć profilaktycznych, informacyjnych dla rodziców oraz konsultacji i poradnictwa rodzinnego, małżeńskiego i wychowawczego);
- 2) Prowadzenie zajęć profilaktycznych, edukacyjnych i rozwojowych dla młodzieży w szkole i poza szkołą,
  - a) spotkania psychoedukacyjne na temat problematyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych
  - b) programy profilaktyczne dotyczące zapobiegania przemocy i uzależnień,

- c) programy służące rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych,
  - d) programy promujące tzw. zdrowy styl życia,
- 3) Prowadzenie zajęć z elementami socjoterapii dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i /lub narkotykowym; problemem przemocy w rodzinie lub uzależnień behawioralnych
- 1) Realizowanie dyżurów psychologa w szkołach podstawowych w Rawie Mazowieckiej, którego zadania polegać będą na udzielaniu pomocy uczniom z zaburzenia zachowania i emocji, w tym głównie uczniom z rodzin dysfunkcyjnych a także konsultacji i porad rodzicom;
- 2) Prowadzenie spotkań edukacyjnych dla rodziców w ramach działań statutowych i pozastatutowych placówek oświatowych i innych instytucji;
- 3) Prowadzenie konsultacji rodzinnych, poradnictwa wychowawczego i interwencji w sytuacji picia alkoholu oraz sięgania po substancje nielegalne przez niepełnoletnich,
- 4) Współpraca ze szkołami w zakresie działań profilaktycznych;
- 5) Konsultacje psychologiczne dla nauczycieli, pedagogów, wychowawców w zakresie problematyki uzależnień i przemocy;
- 6) Dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych;
- 7) Szkolenia dla nauczycieli, pracowników socjalnych, kuratorów, policji z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych u dzieci i młodzieży,
- 8) Zorganizowanie szkoleń na posiadaczy zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości,
- 9) Organizacja spartakiady młodzieżowej dla dzieci i młodzieży oraz innych przedsięwzięć profilaktycznych na terenie miasta,
- 13) Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktyczno-edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży (jeśli takie będą organizowane);
- 14) Przeprowadzenie lokalnej diagnozy związanej z sięganiem po substancje uzależniające oraz zagrożeń uzależnieniami behawioralnymi wśród dorosłych mieszkańców Miasta (ostatnia diagnoza została przeprowadzona w 2010r.)

Zadanie czwarte.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych

Realizacja tego programu odbywać się będzie poprzez:

1) Współpracę przy realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii z następującymi podmiotami:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawie Mazowieckiej;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Komenda Powiatowa Policji;
- Straż Miejska;
- Sąd Rejonowy;
- Organizacje pozarządowe z terenu Miasta;
- Rawskie szkoły i przedszkola;
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Rawie Mazowieckiej;
- Oddziały Uzależnień z terenu województwa łódzkiego,
- Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi,

- Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Kościoły.

Współpraca zależnie od ich właściwości polegać będzie przede wszystkim na:

1. Podejmowaniu wspólnych działań edukacyjnych społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie;
  2. Wymianie informacji w zakresie występowania uzależnień na terenie działania samorządu oraz uzyskania pomocy przez osoby uzależnione bądź zagrożone uzależnieniem oraz członkom ich rodzin.
  3. Udzielenie wsparcia merytorycznego w przedmiocie zagadnień dotyczących uzależnień, minimalizowania szkód z nimi związanych i zapobiegania nowym uzależnieniom.
- 2) Konkursy ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań wynikających z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych.

Zadanie piąte.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

- 1) Kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straż Miejską i Policję;
- 2) Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 3) Składanie do organów policji wniosków o wszczęcie postępowania dowodowego.

Zadanie szóste.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej.

- 1) Wspieranie klubów integracji społecznej, tworzonych na terenie Miasta Rawa Mazowiecka i prowadzących działalność o charakterze terapeutycznym, samopomocowym, oferującym możliwość zatrudnienia osób uzależnionych i karanych sprawców przemocy,
- 2) Dofinansowanie prowadzenia Domu dla Bezdomnych.

Zadanie siódme.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadanie realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

3. Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1) Kompetencje i zadania KRPA określone są w ustawie o wychowaniu w trzeźwości. Należą do nich:

- Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- Opiniowanie w przedmiocie zgodności postulowanego punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miasta w sprawie zasad usytuowania punktów sprzedaży alkoholu,
- Kontrola w zakresie zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych. Zgodnie z zaleceniami z wystąpień pokontrolnych NIK, kontrole MKRPA dotyczyć będą także oświadczeń o wysokości obrotu napojami alkoholowymi w celu weryfikacji wnoszonych przez przedsiębiorców opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych .

2) Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- Ustala się ryczałtowe wynagrodzenie – dietę wysokości 10% najniższego wynagrodzenia ustalanego przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej (za udział w każdym spotkaniu – wyjazdowym lub stacjonarnym).
- Wynagrodzenie za dany miesiąc wypłacane jest na podstawie list obecności do 5 dnia następnego miesiąca.

3) Stałe zwiększenie kompetencji członków komisji:

- szkolenia
- wyjazdy służbowe
- zakup materiałów

4. Realizatorzy Programu

- Realizacja zadań określonych w programie należy do Pełnomocnika ds. Uzależnień, powołanego przez Burmistrza Miasta, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Określone zadania Programu mogą być zlecane osobom fizycznym, instytucjom, organizacjom pozarządowym na podstawie zawieranych umów cywilno-prawnych bądź zlecanych w formie dofinansowanie realizacji zadań własnych Gminy (konkursy ofert dla organizacji pozarządowych) lub też przekazywanych w drodze zawartego porozumienia między Gminą Miastem Rawa Mazowiecka a konkretnymi instytucjami.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RAWA MAZOWIECKA

Zbigniew Sienkiewicz
Zbigniew Sienkiewicz